

Ideer til forsøg

- is&klima

Morten Medici

A young man in profile, looking upwards towards a starry sky. A large, semi-transparent blue DNA double helix is overlaid on the right side of the image. The background features a colorful nebula and a planet with rings.

Big Bang

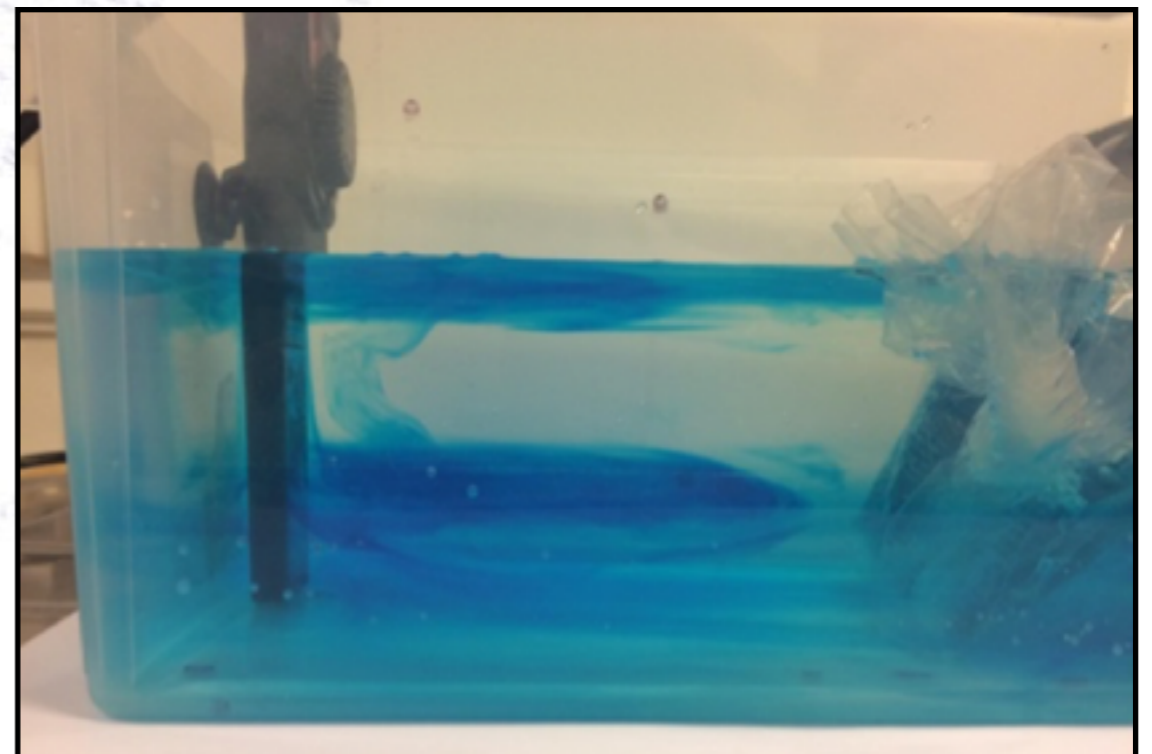
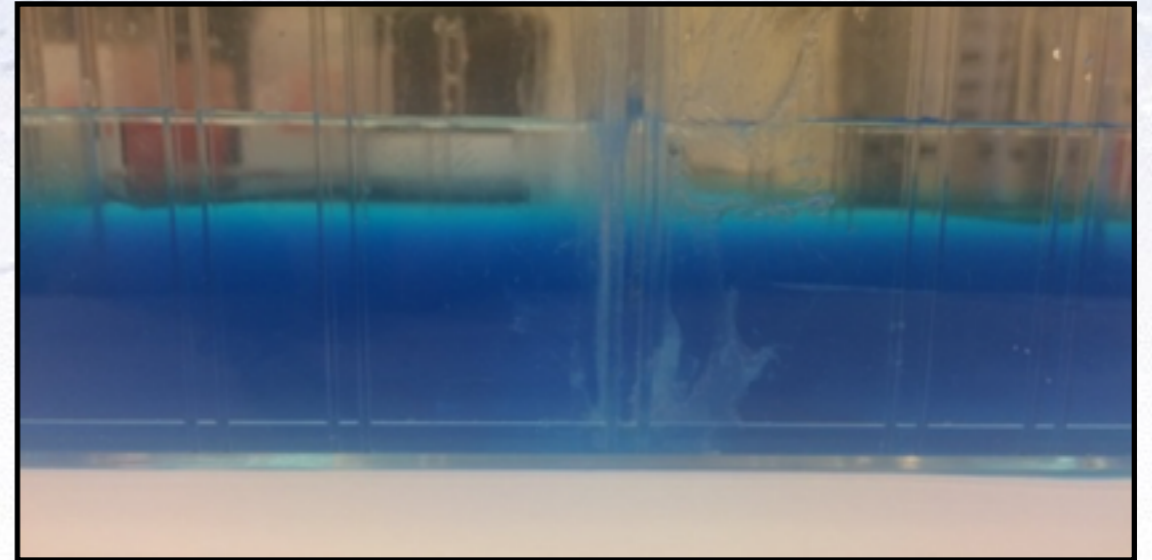
til naturfag

Hvad tænker I?

- Tid: 5 minutter
- Snak sammen med naboen
- Hvilke tanker fik I under oplægget?
Hvad har I noteret?
Hvilke forsøg ville I lave?

Grønlandspumpen

- Havstrømme
- Væskers densitet
- Varierende saltindhold
- Det mildere klima nordpå

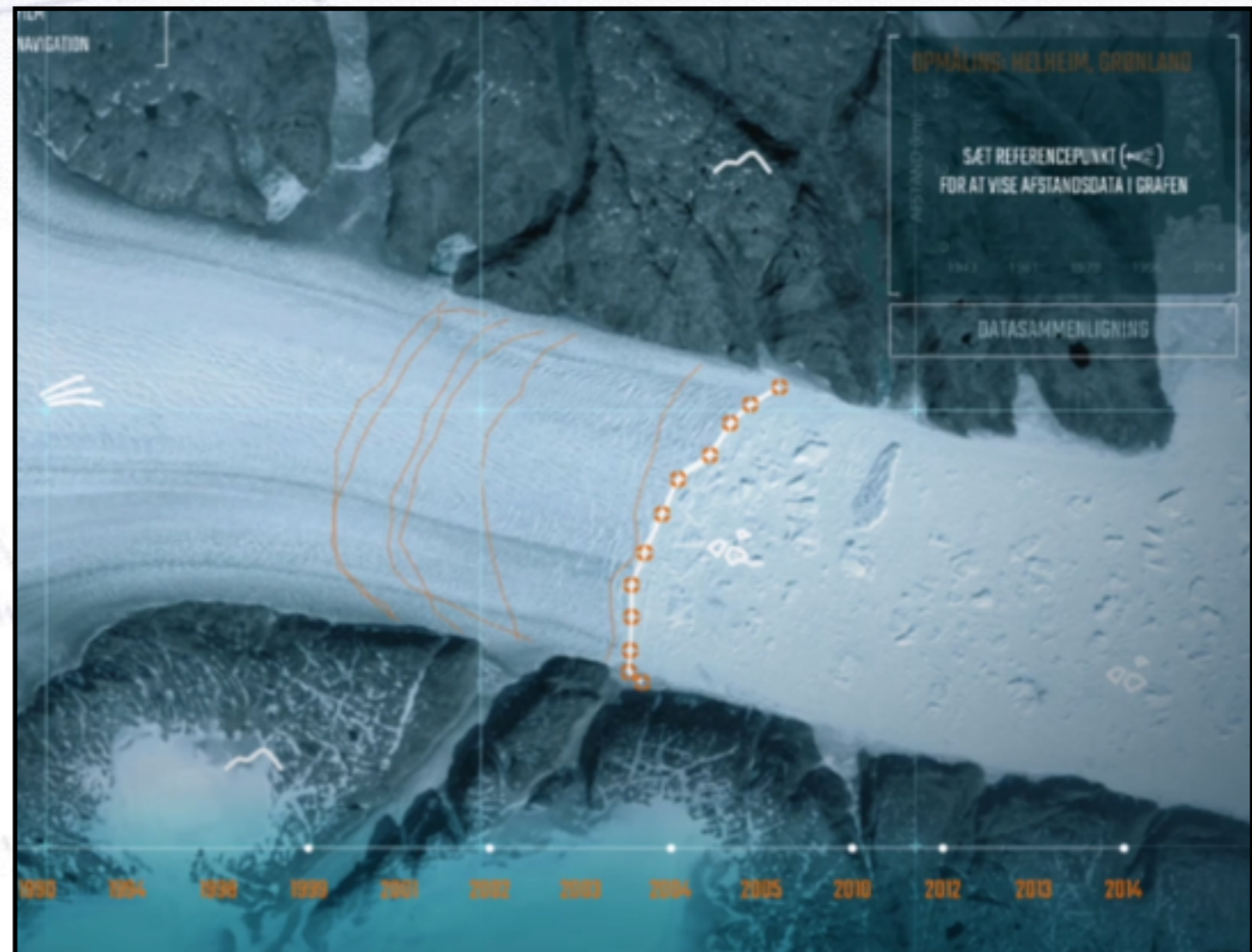
Is i eller over vand

- Havniveaustigning?
- Tilføjelse af vand?
- Indlandsis vs havis
- Ishylder? (kan forøge gletscher-afsmeltning)

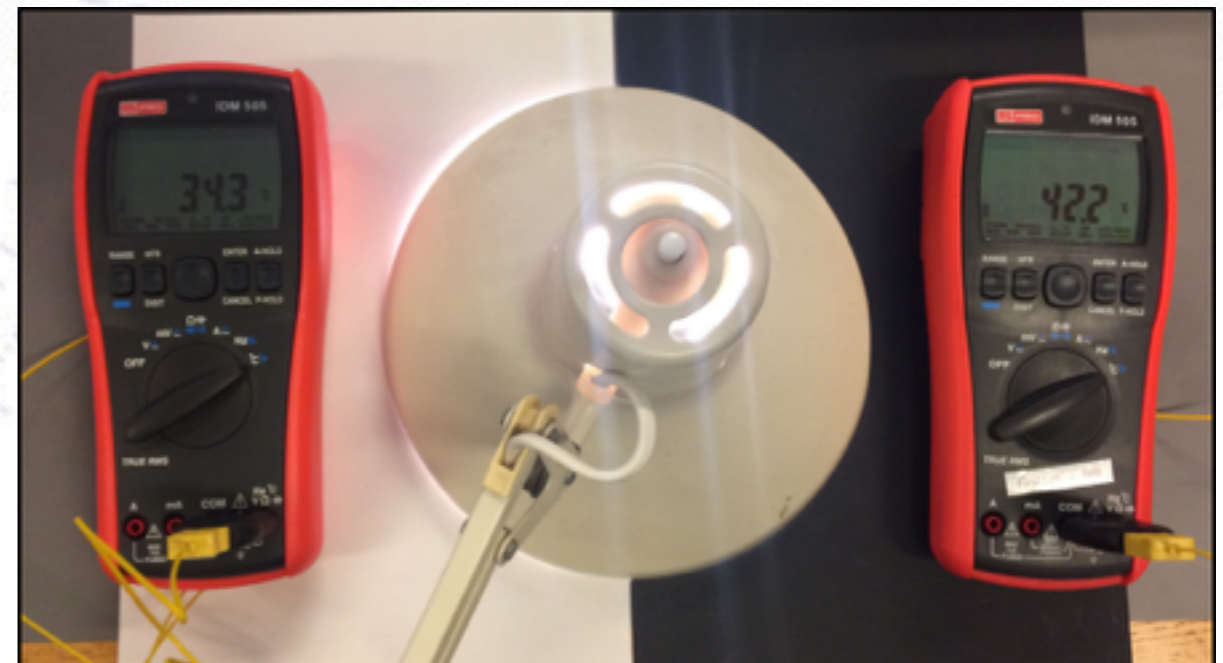
Gletcherafsmeltning

- Øvelsesvejledning til brug af måleprogrammet IceFrontiers (Statens Naturhistoriske Museum)
- Datasammenligning
- Globalt isdække?
Klimadata etc.
- Havniveauanstigning?
- Ændring af havstrøm?
Grønlandspumpen?

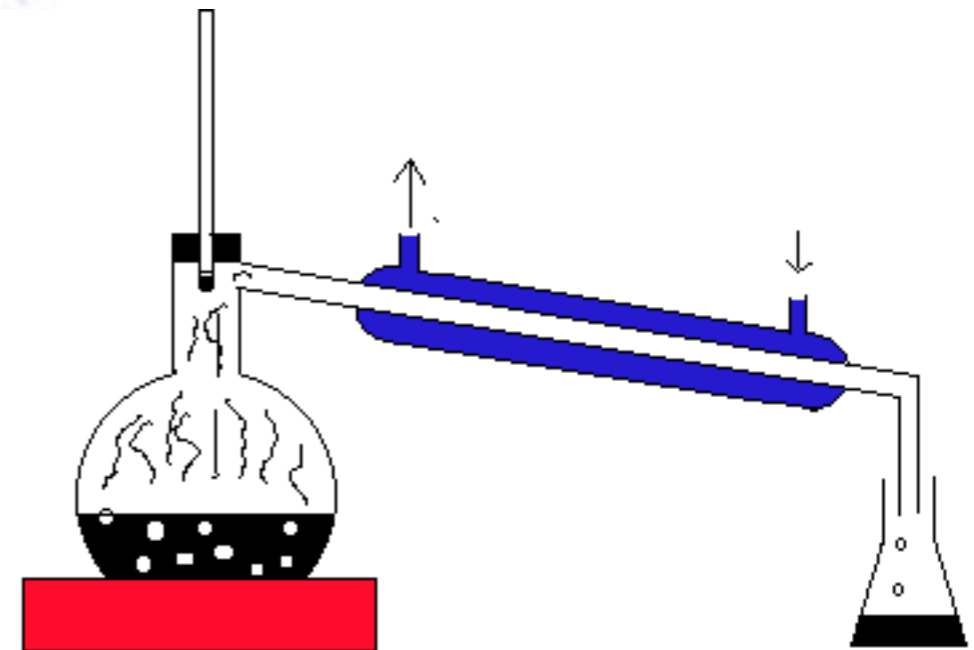
Albedo

- Absorption/reflektion af lys. Opvarmning?
- Afsmeltning af havet eller overfladen ændrer albedo
- Effekt begge steder
- Forstærker afsmeltning
- Kan udføres forsøg med mange niveauer af kompleksitet

Destillering

- Hvordan opdeler man to væsker?
En mulighed er destillering
- Snevejr på grønland er destillering på stor skala
Fordampning fra havet, føres ind over isen, afkøles
- Sommer og vintersæson har forskellig afkøling
Detaljeret destillering resulterer i efterladt signal (fx O_{18} -indhold)
- Vandmangel? Afsaltning af vand
- Udvinning af benzin.. etc

Studie af iskerner

- Center for Is&Klima har en læringsportal om datering af iskerner: ISARKIV.dk
- Ikke nødvendigvis klar til brug af elever i grundskolen
- God indføring i emnet

Drivhusgasser?

- CO₂ optages af havvand
Kan måles ved at PH falder
- Stoffers tilstandsformer
- Absorption og emission af infrarød stråling
- Kan undersøges ved opvarmning af kammer med atmosfærisk luft eller CO₂-rigt luft